

Regeringskansliet
Socialdepartementet

Yttrande över betänkandet En uppväxt fri från våld (SOU 2022:70)

Örebro tingsrätt har gått igenom betänkandet med särskilt fokus på de intressen som tingsrätten har att bevaka. Tingsrätten har ingen erinran mot betänkandets förslag i huvudsak men vill framhålla följande synpunkter.

Beträffande förslaget om förstärkt krav på kompetens för målsägandebiträden och särskilda företrädare för barn

Tingsrätten ställer sig positiv till ett krav på förstärkt kompetens hos målsägandebiträden och särskilda företrädare för barn. Det framstår emellertid som oklart huruvida det förstärkta kompetenskravet i 4 § lagen (1988:609) om målsägandebiträde, utifrån bestämmelsens föreslagna ordalydelse, ska gälla vid samtliga förordnanden av målsägandebiträde eller endast vid sådana som avser barn och våldsutsatthet. Tingsrättens uppfattning är att kravet på särskilt förvärvade kunskaper och erfarenheter om våldsutsatthet och barnets rättigheter endast ska gälla i det senare fallet och att detta bör framgå av lagtexten.

I författningskommentarerna utvecklas vad som menas med att den särskilda företrädaren/målsägandebiträdet ska ha *särskilt förvärvade kunskaper och erfarenheter om våldsutsatthet och barnets rättigheter*. Enligt kommentarerna ska juristen ha genomgått fortbildning eller kompetensutveckling vari denne tillägnat sig djupare kunskap inom nämnda områden. Vidare ska kunskaperna kunna intygas till domstolen. Tingsrätten vill i denna del framhålla att det inte bör uppställas krav på att specifika utbildningar ska ha genomgåts för att förordnas. En sådan ordning riskerar enligt tingsrätten leda till att jurister som genomgått viss utbildning förordnas före i övrigt lämpligare kandidater. Formuleringen ”särskilt förvärvade kunskaper” kan således behöva ses över.

Enligt tingsrätten bör det övervägas om samma krav som gäller vid förordnande av offentlig försvarare enligt 21 kap. 5 § rättegångsbalken ska gälla även vid förordnande av särskild företrädare respektive målsägandebiträde för barn. Detta skulle enligt tingsrätten kunna bidra till en i allmänhet högre kompetens hos tilltänkta företrädare/biträden.

Beträffande förslaget om att uppdra åt Domstolsverket m.fl. att genomföra utbildningsinsatser avseende fördjupad kunskap om att vara barn och våldsutsatt och barnets rättigheter enligt barnkonventionen

Tingsrätten har ingen erinran mot förslaget i huvudsak men vill framhålla att eventuella informationsinsatser riktade mot nämndemän bör anpassas utifrån nämndemännens roll som lekmän. Fokus bör i dessa fall ligga på allmän information och bemötande snarare än djupgående utbildning om barnets rättigheter enligt barnkonventionen.

Domstolsverket bör enligt tingsrätten inte ha ansvar för att samordna föreslagna utbildningsinsatser. Detta särskilt mot bakgrund av att myndigheten inte har den rollen när det gäller övrig utbildning för domare. Eventuella utbildningsinsatser bör i stället genomföras av respektive myndighet utifrån varje myndighets särskilda behov.

Beträffande förslaget om att tillsätta en utredning avseende införande av en tidsfrist för domstolen i brottmål när målsäganden är ett barn

Tingsrätten ställer sig frågande till behovet av en utredning för att överväga huruvida domstolen ska ha en tidsfrist likt den i 29 § lagen (1964:167) med särskilda bestämmelser om unga lagöverträdare (LUL) även i brottmål med barn som målsägande. Tingsrätten har i och för sig ingen erinran mot införandet av en sådan frist men vill framhålla att fördröjda processer i mål med unga lagöverträdare i regel beror på att skyndsamhetskrav under förundersökningen inte upprätthålls snarare än att domstolens tidsfrist överskrids. Domstolens frist får således mindre effekt i praktiken. Att i brottmål med barn som målsägande ha en tidsfrist likt den i 29 § LUL torde följaktligen förutsätta att skyndsamhetskravet i 2 a § förundersökningskungörelsen (1947:948) upprätthålls.

För det fall att det finns ett politiskt intresse av att införa föreslagen tidsfrist torde det enligt tingsrätten vara möjligt utan ytterligare utredningsinsatser.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Lars-Gunnar Lundh efter föredragning av tingsfiskalen Hampus Mörner.

Lars-Gunnar Lundh

Hampus Mörner